

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ДЕКЕМВРИ 2022 ГОДИНА

Месечната инфлация е 0.9%, а годишната инфлация е 16.9%. Инфлацията е измерена чрез ИПЦ, като месечната инфлация се отнася за декември 2022 г. спрямо предходния месец, а годишната инфлация е за декември 2022 г. спрямо същия месец на предходната година.

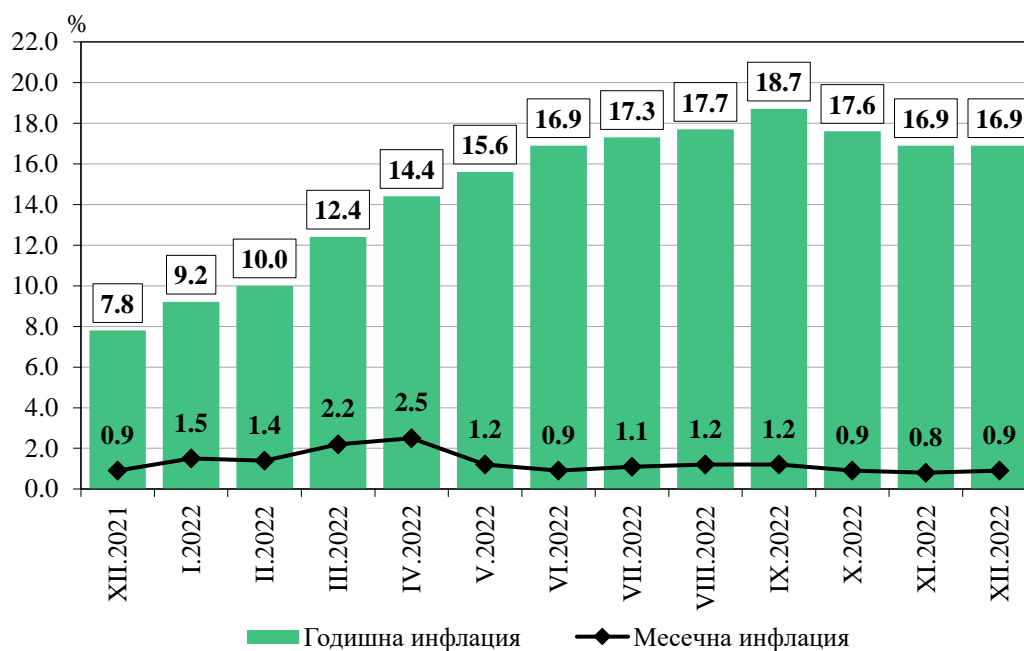
През декември 2022 г. спрямо предходния месец най-голямо е увеличението на цените в групите: развлечения и култура (+8.5%), здравеопазване (+2.2%), разнообразни стоки и услуги (+1.6%), ресторанти и хотели (+1.4%). Намаление на цените е регистрирано в групите: транспорт (-2.3%) и облекло и обувки (-1.2%).

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

През декември 2022 г. **месечната инфлация** е 0.9% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за декември 2022 г. спрямо декември 2021 г. е 16.9%.¹

Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2022 г. спрямо периода януари - декември 2021 г. е 15.3%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

¹ Според методологията за индекса на потребителските цени (ИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 1 от Приложението.

През декември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- развлечения и култура - увеличение с 8.5%;
- здравеопазване - увеличение с 2.2%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 1.6%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 1.4%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.0%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.8%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.4%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- съобщения - увеличение с 0.2%;
- образование - увеличение с 0.1%.

През декември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- транспорт - намаление с 2.3%;
- облекло и обувки - намаление с 1.2%.

През декември 2022 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: краставици - с 26.6%, яйца - с 11.8%, зрял лук - с 4.3%, газирани напитки - с 3.7%, месо от едър рогат добитък - с 3.1%, пълномаслено прясно мляко - с 2.8%, гъби - с 2.8%, свинско месо - с 2.3%, месо от домашни птици - с 2.2%, маргарин - с 2.2%, ориз - с 2.1%, картофи - с 2.1%, зелен лук и праз - с 2.0%, нискомаслено прясно мляко - с 1.8%, сирене - с 1.8%, хляб „Добруджа“ - 1.7%, сладка, мармалад и мед - с 1.7%, минерална вода - с 1.7%, мляно месо (кайма) - с 1.5%, млечни масла - с 1.4%, ябълки - с 1.4%, зрял чесън - с 1.4%, брашно - с 1.3%, захар - с 1.1%, оцет - с 1.0%, бира - с 1.0%, сол - с 0.9%, какао - с 0.9%, плодови сокове - с 0.7%, вина - с 0.7%, трайни колбаси - с 0.6%, кисело мляко - с 0.6%, ракии - с 0.5%, прясна и охладена риба - с 0.4%, кашкавал - с 0.4%, типов и ръжен хляб - с 0.3%, малотрайни колбаси - с 0.3%, домати - с 0.3%, и други.

През декември 2022 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: цитрусови и южни плодове - с 10.2%, зеле - с 6.6%, сладолед - с 4.5%, пипер - с 4.0%, листни зеленчуци - с 3.2%, зрял боб - с 2.1%, олио - с 1.6%, извара - с 1.5%, макаронени изделия - с 1.3%, леща - с 0.8%, кафе - с 0.7%, бял хляб - с 0.5%, шоколад и шоколадови изделия - с 0.5%, маслини - с 0.2%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: международни полети - с 46.9%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания в страната - с 18.3%, централно газоснабдяване - с 14.9%, хотели във ваканционни центрове и курорти - с 10.8%, книги - с 5.7%, цветарство - с 3.3%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 2.7%, прахове за пране - 2.4%, метан за ЛТС - с 2.3%, козметични продукти - 2.3%, стоки за домашни любимци - с 1.8%, поддръжка и ремонт на ЛТС - с 1.5%, гуми за автомобили и велосипеди - с 1.3%, продукти за лична хигиена - с 1.2%, услуги по обществено хранене - с 1.0%, материали за ремонт и поддържане на жилище - с 0.9%, резервни части за ЛТС - с 0.9%, отоплителни уреди - 0.5%, мебели - с 0.4%, бойлери - 0.4%, дърва за отопление - с 0.2%, други пощенски услуги (куриерски услуги) - с 0.2%, газообразни горива за битови нужди - с 0.1%, и други.

През декември 2022 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: автомобилбен бензин А95Н - със 7.0%, дизелово гориво - с 6.0%, автомобилбен бензин А100Н - с 5.7%, пелети - с 4.7%, телевизори - с 2.0%, обувки - с 1.8%, въглища - с 1.8%, кина и театри - с 1.2%, климатични инсталации - с 1.1%, лаптопи - с 1.1%, облекло - с 1.0%, препарати за почистване на съдове - с 0.7%, застраховки свързани със жилището - с 0.7%, автомобили втора употреба - 0.5%, други почистващи и дезинфекционни средства (течни препарати за почистване на дома) - с 0.3%, перални и съдомиялни - с 0.2%, и други.

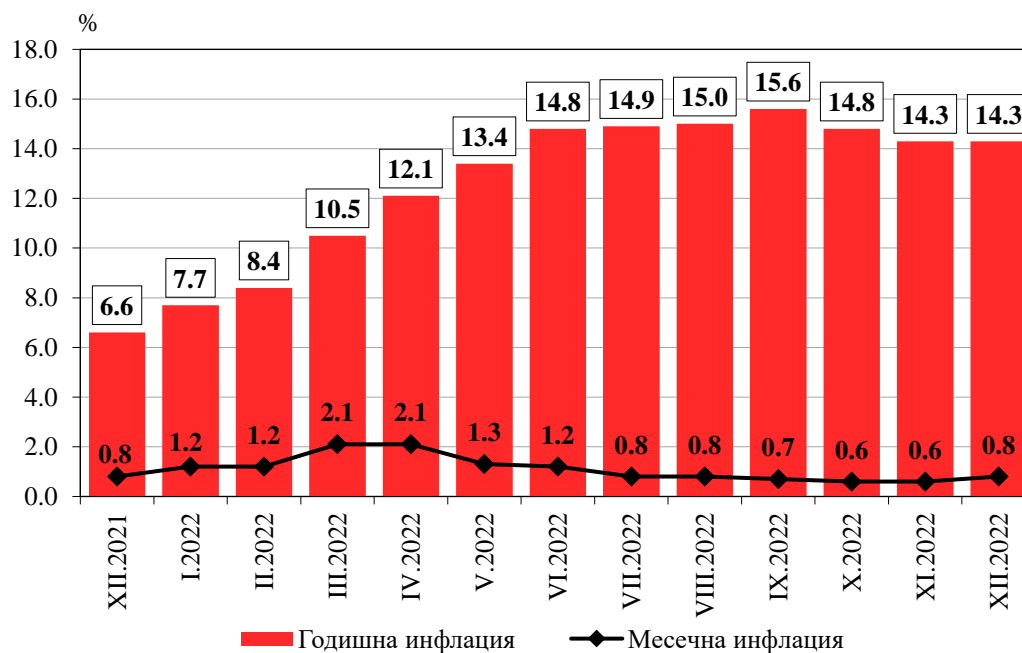
През декември 2022 г. е регистрирано увеличение на цените на лекарствените продукти с 2.8%. Цените на лекарските услуги остават на равнището от предходния месец, а цените на стоматологичните услуги са се увеличили с 0.4%.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Според ХИПЦ през декември 2022 г. **месечната инфлация** е 0.8% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за декември 2022 г. спрямо декември 2021 г. е 14.3%.¹

Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2022 г. спрямо периода януари - декември 2021 г. е 13.0%.

Фиг. 2. Инфлация, измерена чрез ХИПЦ, по месеци

Според ХИПЦ през декември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- развлечения и култура - увеличение с 3.1%;
- здравеопазване - увеличение с 2.1%;

¹ Според методологията за хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 2 от Приложението.

- ресторанти и хотели - увеличение с 2.0%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 1.0%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.9%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 0.8%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.2%;
- съобщения - увеличение с 0.2%;
- образование - увеличение с 0.2%.

Според ХИПЦ през декември 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- облекло и обувки - намаление с 1.1%;
- транспорт - намаление с 0.9%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Според **индекса на цените за малката кошница** през декември 2022 г. се регистрира увеличение с 1.2% на месечна база и с 22.8% от началото на годината (декември 2022 г. спрямо декември 2021 г.).¹

През декември 2022 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 1.5%;
- нехранителни стоки - увеличение с 1.0%;
- услуги - увеличение с 0.5%.

¹ За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 3 от Приложението.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2022 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2020 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2021 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macroeconomic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Статистическа област: Инфлация и индекси на потребителските цени:

[Инфлация и индекси на потребителските цени](#) | [Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

ИС ИНФОСТАТ: Потребителски цени:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=68

Метаданни и методология:

[Индекси на потребителските цени \(ИПЦ\)](#) | [Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Калкулатори на инфлацията:

[Калкулатори на инфлацията](#) | [Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за декември 2022 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	ХП.2022	
		ноември 2022 = 100	декември 2021 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.9	116.9
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.625	101.0	126.1
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.934	100.2	103.7
03 Облекло и обувки	4.296	98.8	107.6
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.193	100.8	119.9
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	5.576	100.4	113.9
06 Здравеопазване	8.090	102.2	108.7
07 Транспорт	9.127	97.7	108.1
08 Съобщения	5.402	100.2	105.9
09 Развлечения и култура	4.608	108.5	114.8
10 Образование	0.624	100.1	110.3
11 Ресторанти и хотели	3.689	101.4	121.0
12 Разнообразни стоки и услуги	4.837	101.6	111.0
Хранителни стоки	32.997	101.0	125.6
Нехранителни стоки	36.016	99.7	113.3
Обществено хранене	3.215	101.0	123.2
Услуги	27.773	102.5	110.3

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за декември 2022 година

Потребителски групи	Тегла	ХИ.2022		
		2015 = 100	ноември 2022 = 100	декември 2021 = 100
		%		
00 Общ ХИПЦ	1000.000	129.69	100.8	114.3
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	227.300	158.02	100.8	126.0
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	57.880	117.53	100.2	104.6
03 Облекло и обувки	38.676	107.07	98.9	108.1
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	119.880	145.62	100.9	117.8
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	62.879	120.46	100.2	112.9
06 Здравеопазване	86.139	114.83	102.1	108.7
07 Транспорт	137.521	117.09	99.1	108.9
08 Съобщения	56.268	91.52	100.2	105.9
09 Развлечения и култура	78.210	119.26	103.1	109.4
10 Образование	15.152	139.39	100.2	110.7
11 Ресторанти и хотели	62.278	145.88	102.0	116.8
12 Разнообразни стоки и услуги	57.818	129.87	101.0	110.8

Таблица 3

Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от домакинствата за декември 2022 година

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		ХИ.2022 ноември 2022 = 100
Общ ИЦМК	100.000	101.2
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.460	101.5
Облекло и обувки	4.357	99.1
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.006	100.3
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	2.598	103.6
Здравеопазване	11.029	101.5
Транспорт	1.109	100.0
Съобщения	0.111	100.0
Развлечения и култура	0.605	99.9
Разнообразни стоки и услуги	4.726	102.8
Хранителни стоки	49.460	101.5
Нехранителни стоки	28.486	101.0
Услуги	22.054	100.5